

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला (ठाणे जिल्हा)
(ग्रामीण कृषि मौसम सेवा, डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली आणि प्रादेशिक हवामान पूर्वानुमान केंद्र,
मुंबई यांच्या संयुक्त विद्यमाने)

अंक ८६/२०२०

दिनांक २७/१०/२०२०

कालावधी ५ दिवस

डॉ. प्रशांत बोडके,
विभाग प्रमुख,
कृषिविद्या विभाग
९४२०४१३२५५

डॉ. विजय मोरे,
नोडल ऑफिसर,
कृषिविद्या विभाग
९४२२३७४००१

डॉ. शितल यादव,
तांत्रिक अधिकारी
कृषिविद्या विभाग
८३७९९०११६०

मागील हवामान आठवडा सारांश (दिनांक २१/१०/२०२० ते २७/१०/२०२०)							हवामानाचे घटक	हवामान पूर्वानुमान (दिनांक २८/१०/२०२० सकाळी ८:३० पासून ०१/११/२०२० सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत)				
२१/१०	२२/१०	२३/१०	२४/१०	२५/१०	२६/१०	२७/१०		२८/१०	२९/१०	३०/१०	३१/१०	०१/११
०.०	८.०	७.०	०.०	०.०	-	-	पाऊस (मिमी)	०	०	०	०	०
३४.०	३४.०	३४.२	३४.०	३३.८	-	-	कमाल तापमान (अं.से)	३४	३४	३४	३५	३४
२५.२	२५.२	२५.०	२५.२	२५.०	-	-	किमान तापमान (अं.से)	२५	२६	२५	२५	२५
२	२	४	२	४	-	-	मेघाच्छादन (ऑक्ट)	०	१	१	१	३
८७	९०	९८	९०	९२	-	-	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता	६१	६०	६०	६३	६३
८५	७८	७६	७६	७६	-	-	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता	४०	३९	४०	३७	४५
०.०	०.०	०.०	०.०	०.०	-	-	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	६	४	४	५	६
शांत	शांत	शांत	शांत	शांत	-	-	वाऱ्याची दिशा	पू.	पू.	ई.पू.	पू.	ई.पू.

हवामान सारांश

हवामान अंदाज	प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई यांच्याकडून प्राप्त झालेल्या हवामान अंदाजानुसार ठाणे जिल्ह्यात दिनांक २८ ऑक्टोबर ते १ नोव्हेंबर, २०२० दरम्यान हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता असून तापमानात वाढ संभवते तसेच आकाश निरभ्र राहील.
--------------	---

पिक	अवस्था	हवामान अंदाजावर आधारित कृषि सल्ला
खरीप भात	पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> हवामान अंदाजानुसार पुढील पाचही दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता असल्याने तयार भात पिकाची कापणी पूर्ण करून घ्यावी.
नागली/ वरी	पक्वता	<ul style="list-style-type: none"> हवामान अंदाजानुसार पुढील पाचही दिवस हवामान कोरडे राहण्याची शक्यता असल्याने तयार नागली/ वरी पिकाची कापणी पूर्ण करून घ्यावी.
तूर	शेंगा अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> शेंगा अवस्थेत असलेल्या तूरीवर पिसारी पतंगाचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असून किडीची अळी शेंगाना छिद्र पाडून आत शिरून दाण्यावर उपजीविका करते. किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास किडीच्या नियंत्रणासाठी ५ टक्के निंबोळी अर्काची फवारणी करावी. (टीप: कितकनाशकास लेबल क्लेम नाहीत).
वाल	पूर्वमशागत आणि पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> भात कापणी नंतर जमिनीच्या अंगओल्यावर विनामशागत वाल/ कडवा वाल पिकाची पेरणी करण्यासाठी भात कापणीनंतर जमीन वाफसा स्थितीत आल्यावर शेतातील तणांचे ग्लायफोसेट (५ मि. ली. प्रति लिटर पाण्यातून) या अनिवडक तणनाशकाचा वापर करून नियंत्रण करावे. त्यानंतर एक ते दोन दिवसांनी कोणतीही मशागत न करता टोकण पद्धतीने ३० X १५ से.मी. अंतरावर वालाची पेरणी करावी. पेरणी करते वेळी बियाण्याशेजारी भोक करून त्यामध्ये दाणेदार मिश्रखत सुफला गुठ्यास एक किलो या प्रमाणे द्यावेत. जमिनीची मशागत करून वाल पिकाची लागवड करताना भात कापणी नंतर जमिन वापसा असताना नांगरणी करावी नांगरणीच्या वेळेस एकरी २ टन चांगले कुजलेले शेणखत किंवा कंपोस्टखत मिसळून जमीन समपातळीत आणून वाल बियाण्याची ३० ते ४५ किलो प्रति हेक्टर प्रति हेक्टरी बियाणे टोकण पद्धतीने ३० x १५ से. मी. किंवा ३० x २० से. मी. किंवा ३० x ३० से. मी. अंतरावर करावी. पेरणीच्या वेळेस ५४० ग्रॅम युरिया आणि ३ कि.ग्रॅ सिंगल सुपर फॉस्फेट प्रती गुंठा ओळीमध्ये बियाण्याखाली साधारण ५ सें.मी. खोलीवर द्यावे. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे. दोन्ही पद्धतीने वालाची पेरणी करताना पेरणीपूर्वी प्रती किलो बियाण्यास ३ ग्रॅम थायरम आणि २५ ग्रॅम रायझोबियम या जीवाणू संवर्धकाची प्रक्रिया पेरणीपूर्वी १ तास आधी व बुरशीनाशकानंतर करून बियाणे सावलीत सुकवावे. रायझोबियमची प्रक्रिया केल्यामुळे मुळावरील गाठीची संख्या वाढून नत्राचे स्थिरीकरण जास्त प्रमाणत होते.
हरभरा	पूर्वमशागत आणि पेरणी	<ul style="list-style-type: none"> रब्बी हंगामातील हरभरा पिकाच्या लागवडीसाठी मशागतीची कामे सुरु करावीत. यासाठी नांगरणीच्या वेळेस एकरी २ टन चांगले कुजलेले शेणखत किंवा कंपोस्टखत मिसळून जमीन समपातळीत आणून हरभरा बियाण्याची ३० x १० सें.मी. अंतरावर पेरणी करावी. पेरणीच्या वेळेस ५४० ग्रॅम युरिया आणि ३ कि.ग्रॅ सिंगल सुपर फॉस्फेट प्रती गुंठा खताची मात्रा द्यावी. पेरणीनंतर हलके पाणी द्यावे. पेरणीपूर्वी प्रति किलो बियाण्यास २ ग्रॅम थायरम किंवा ५ ग्रॅम ट्रायकोडर्मा आणि २५ ग्रॅम रायझोबियम आणि पी. एस.बी. या जीवाणू संवर्धकाची प्रक्रिया करावी.
आंबा	पालवी अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> आंब्याच्या कोवळ्या पालवीवर शेंडे पोखरणाऱ्या अळीचा आणि मिज माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने किडीच्या नियंत्रणासाठी मोनोक्रोटोफॉस ३६ टक्के प्रवाही ११ मि.ली. प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

		<ul style="list-style-type: none"> • आंब्याला मोहोर येण्यासाठी झाडाच्या मुळांना ताण बसणे आवश्यक असते. यासाठी बागेतील गवत काढून बागेची साफसफाई लवकरात लवकर पूर्ण करावी जेणे करून आंबा बागेतील जमिनीमध्ये असलेले पाण्याचे प्रमाण लवकर कमी होवून झाडाला ताण बसण्यास मदत होईल. • पारंपारिक पध्दतीने लागवड केलेल्या आंबा बागेमध्ये जुन्या अनुत्पादित झाडांचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी मध्य फांदी छाटणी व इतर मध्यम फांद्यांची विरळणी विद्यापीठाने शिफारस केलेल्या तंत्रज्ञानानुसार करावी. खूप जुन्या आणि उंच झाडांची छाटणी बुंध्यापासून दोन तृतीयांश उंचीवर करावी व कमी वयाच्या आणि कमी उंचीच्या झाडांची छाटणी १२ ते १५ फुट उंचीवर करावी. छाटणी केलेल्या झाडांवर क्लोरोपायरीफॉस कीटकनाशक ५ मि. ली. प्रति लिटर पाणी या प्रमाणात संपूर्ण झाडावर फवारून झाड भिजवून घ्यावे तसेच कीटकनाशकाचे द्रावण छाटणी केलेल्या झाडांच्या मुळांमध्ये देखील ओतावे. त्यानंतर १ लिटर डांबराच्या द्रावणामध्ये ५ ग्रॅम बाविस्टीनची भुकटी मिसळून कापलेल्या फांद्यांच्या भागावर लावावे. छाटणी केल्यानंतर सुरुवातीच्या काळात झाडाला १० ते १५ दिवसांच्या अंतराने १५० ते २०० लिटर पाणी द्यावे. नवीन फुटवे आल्यानंतर दोन आठवड्यांनी ३ ते ५ फुटवे ठेवून नवीन फुटव्यांची विरळणी करावी. पहिली विरळणी केल्यानंतर, छाटणी केलेल्या भागापासून खाली फुटवे येण्यास सुरवात झाल्यावर दर एक फुटावर एक याप्रमाणे खोडाच्या सर्व बाजूला फुटवे ठेवून इतर फुटवे काढून टाकावेत. • हापूस आंब्यामध्ये झाडाच्या टोकाकडील भागात जास्त पालवी, फांद्या असल्यास झाडाच्या आतील बाजूस सूर्यप्रकाश पोहचत नसल्याने नवीन पालवी आणि फळधारणेवर परिणाम दिसून येतो यासाठी गच्च झाडांची मध्य फांदी छाटणी व काही घन फांद्या विरळणी करावी. कापलेल्या भागावर बोर्डो पेस्ट लावावी. • घन लागवड (५ x ५ मी. किंवा ६ x ४ मी.) असलेल्या आंबा बागांमध्ये सुरुवातीच्या काळापासून नियमित छाटणी करावी. या मध्ये उंची कमी करणे, फांद्या एकमेकांमध्ये गेल्या असल्यास छाटणे आणि वाळलेल्या फांद्या काढून टाकणे या गोष्टींचा अंतर्भाव करावा. घन लागवड असलेल्या बागांमधील कलमांची उंची दोन ओळींच्या अंतराच्या ८०% इतकी ठेवावी.
नारळ	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • पाऊसाची उघडीप, निरभ्र आकाश आणि वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नारळ बागेस ८ ते १० दिवसांच्या अंतराने पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
चिक्	फळधारणा	<ul style="list-style-type: none"> • पाऊसाची उघडीप, निरभ्र आकाश आणि वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने चिक् बागेस पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
मिरची	पुर्नलागवड	<ul style="list-style-type: none"> • मिरची पिकाची रोपे लागवडीयोग्य झाली असल्यास पुर्नलागवड करावी. लागवड सरी वरंब्यावर ६० x ६० से.मी. अंतरावर करावी. लागवडीच्या वेळेस ५४० ग्रॅम चांगले कुजलेले शेणखत, ६ ग्रॅम युरिया, ११ ग्रॅम सिंगल सुपर फॉस्फेट आणि ३ ग्रॅम म्युरेट ऑफ पोटॅश प्रती रोप या प्रमाणे खताची मात्रा द्यावी. लागवडीनंतर लगेच पाणी द्यावे. रोपांचे मर रोगापासून संरक्षण करण्याकरीता पुर्नलागवड करतेवेळी रोपे ट्रायकोडर्मा ५ ते १० ग्रॅम प्रति लिटर पाणी किंवा डायमिथोएट १ मि. ली. प्रति लिटर पाण्याच्या द्रावणात ५ मिलिनेट बुडवून लागवड करावी. ट्रायकोडर्मा पुर्नलागवडीच्या वेळेस शेणखतासोबत द्यावयाचे असल्यास २ ग्रॅम प्रति रोप या प्रमाणे देण्यात यावे.
भाजीपाला/ फळबाग	वाढीची अवस्था	<ul style="list-style-type: none"> • पाऊसाची उघडीप, निरभ्र आकाश आणि वाढत्या तापमानामुळे बाष्पीभवनात वाढ संभवत असल्याने नवीन लागवड केलेल्या फळबागेला आणि भाजीपाला पिकांना पाणी देण्याची व्यवस्था करावी.
<p>सदर कृषि सल्ला पत्रिका डॉ. बाळासाहेब सावंत कॉकण कृषि विद्यापीठ, दापोली येथील ग्रामीण कृषि मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीनुसार तयार करून प्रसारित करण्यात आली.</p> <p>अधिक माहितीसाठी नजीकच्या कृषी विद्यापीठाचे केंद्र किंवा महाराष्ट्र शासनाचे कृषी अधिकारी यांच्याशी संपर्क करावा</p>		